

УДК 159.944.4:159.923

DOI: 10.31499/2617-2100.16.2026.355898

Олексій Валерійович Макаров,
здобувач PhD,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини,
м. Умань, Україна
ORCID: 0009-0001-9578-341X
olexiy.makarov94@gmail.com

СУБ'ЄКТИВНА ОЦІНКА ВПЛИВУ ВІЙНИ ТА НЕПРЯМІ ІНДИКАТОРИ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ

Згідно з отриманими даними, гіпотеза про зв'язок вираженості особистісних ресурсів із суб'єктивною оцінкою впливу війни підтверджується лише частково. Значущий прямий зв'язок із цією оцінкою виявляє лише переживання осмисленості власного життя. Гіпотеза про зв'язок динаміки психологічного благополуччя із показником вираженості особистісних ресурсів підтвердилася стосовно показника задоволеності життям. Серед респондентів, які відчували вплив війни, психологічне благополуччя респондентів із високими показниками особистісних ресурсів не змінилося із плином часу у порівнянні з тими, у кого показники особистісних ресурсів виявились низькими.

Ключові слова: особистісні ресурси; суб'єктивне благополуччя; саморегуляція; соціодемографічні чинники; інтегрального показник.

Oleksii Makarov,
PhD Candidate,
Pavlo Tychyna Uman
State Pedagogical University,
Uman, Ukraine
ORCID: 0009-0001-9578-341X
olexiy.makarov94@gmail.com

SUBJECTIVE ASSESSMENT OF THE IMPACT OF WAR AND INDIRECT INDICATORS OF PERSONAL WELL-BEING

The study is devoted to identifying the contribution of personal resources (meaning-of-life orientations, optimism, resilience, tolerance to uncertainty, self-efficacy) to the dynamics of subjective well-being in war conditions. The results of the study allow us to conclude that the impact of war on people's consciousness and activity is mediated by personal resources, and the indirect effects associated with the systemic inclusion of resources in the structure of self-regulation are more pronounced compared to the direct effects. Personal resources perform filtering and buffering functions in a war situation, influencing both a person's assessment of the impact of the war on his life and how the assessment of the war affects the change in subjective well-being a year later. It is shown that the assessment of the war as having affected one's own life is more closely related to personal resources than to sociodemographic factors. The expressiveness of the filtering function is not the same: if for the meaningfulness of life and the coping strategy of self-control it is fully confirmed, then for optimism, resilience and the coping strategy of planning it is expressed only at the level of a tendency. The buffering function is expressed to a greater extent than the filtering function, and is revealed both for each resource separately and for the integral indicator of personal resources (IPRO). However, the buffer function of IPRO was revealed only in relation to the dynamics of life satisfaction, but not vitality: at a low level of IPRO, life satisfaction after a year depends much more on the assessment of the war than at a high level; moreover, at a high level of personal potential, life satisfaction in the second dimension is "paradoxically" higher in those who believe that the war has affected their lives. In general, the obtained data support the idea that, depending on the specific situation and the characteristics of self-regulation, personal resources can perform different functions.

Keywords: personal resources; subjective well-being; self-regulation; sociodemographic factors; integral indicator.

У цьому дослідженні війна позиціонується як модель довгострокової ситуації, пов'язаної з об'єктивними змінами в житті людей (втрата роботи, зниження рівня фінансового добробуту тощо), та загрозою можливих змін (через економічну нестабільність). У цьому випадку, згідно з теоретичною трикомпонентною моделлю особистісного потенціалу, війна актуалізує ситуацію зовнішнього тиску та загрози, створюючи сприятливі умови для дослідження потенціалу збереження [3]. Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні два десятиліття у межах нового напрямку фундаментальної та прикладної психології – позитивної психології (М. Чіксентміхайі, М. Селігман, Е. Дінер, Б. Фредріксон, І. Бонівелл та ін.) активно ведуться дослідження джерел та детермінант благополуччя, таких як соціальні відносини, генетична схильність, наявність цілей, матеріальний достаток фізична активність, особисті особливості, прийняття себе як особистості та ін. Як показують результати досліджень, внесок зовнішніх подій та об'єктивних умов життя у загальний добробут є порівняно невеликим. Набагато важливішим (і порівнянним за вираженістю із вкладом спадковості) виглядає внесок властивостей особистості, що формуються прижиттєво, які опосередковують ефекти вроджених і середовищних чинників.

Мета статті – визначення внеску особистісних ресурсів у динаміку суб'єктивного благополуччя в умовах війни. За даними першого виміру, 13 респондентів (10,2 %) вважали, що війна ніяк не вплинула на їхнє життя, 24 особи (18,9 %) – що навряд чи вплинула, 80 осіб (63,0 %) – частково вплинула і 10 осіб (7,9 %) – сильно вплинула на їхнє життя. У зв'язку з невеликою кількістю респондентів у виділених підгрупах, надалі використовувався поділ на дві основні групи: тих, хто вважає, що війна вплинула на їхнє життя (частково або сильно – 90 осіб, 70,9 %), і тих, хто заперечує її істотний вплив (37 осіб, 29,1 %). Що стосується непрямих індикаторів неблагополуччя (табл. 1), у середньому респонденти відзначали погіршення або незмінність фінансової ситуації і можливостей відпочинку, покращення або незмінність самопочуття.

Таблиця 1

Зміни у непрямих індикаторах благополуччя за останні півроку (суб'єктивні оцінки)

Непрямі індикатори неблагополуччя	Погіршилися (щодо алкоголю - збільшилися)	Не змінилися	Покращилися (щодо алкоголю - зменшилися)	Порівняння тих, хто відчув вплив війни, і тих, хто не відчув: χ^2 Пірсона
Професійні перспективи	34 (26,8%)	46 (36,2%)	47 (37,0%)	7,1*
Прибутки	59 (46,5%)	51 (40,2%)	17 (13,4%)	8,5*
Самопочуття	10 (7,9%)	85 (66,9%)	32 (25,2%)	9,8**
Можливості відпочинку	42 (33,1%)	69 (54,3%)	16 (12,6%)	10,5**
Вживання алкоголю	7 (5,5%)	101 (79,5%)	19 (15,0%)	2,4

Примітка: * - $p < 0,05$, ** - $p < 0,01$, ***- $p < 0,00$.

Щодо професійних перспектив відповіді «погіршилися/поліпшилися/не змінилися» розподілилися практично рівномірно. Практично ніхто не вказав на збільшення вживання алкоголю. За усіма індикаторами, крім вживання алкоголю, респонденти, які відчувають вплив війни, відзначали значно більш негативні зміни, ніж респонденти, які не помітили

впливу війни на власне життя: вони частіше говорили про негативні зміни у професійних перспективах, фінансовому благополуччі та відпочинку і відзначали відсутність змін у самопочутті (тоді як респонденти, які не помітили впливу війни, схильні говорити про поліпшення самопочуття за останні півроку).

Роль особистісних ресурсів у суб'єктивній оцінці впливу війни (прямі ефекти). Як виявилось, суб'єктивна оцінка впливу війни на власне життя практично не залежить від соціодемографічних чинників. Однак вона пов'язана з особистісними ресурсами та благополуччям [1]. Так, у респондентів, які не помітили вплив війни на власне життя, значно вищий рівень диспозиційної вітальності та задоволеності життям, а також окремі субшкали СЖО – процес і життєвий результат. Навпаки, у респондентів, які вважали, що війна вплинула на їхнє життя, більш виражений копінговий механізм «самоконтроль» (табл. 2).

Таблиця 2

**Роль особистісних ресурсів у суб'єктивній оцінці впливу війни
(вказано лише значущі відмінності та відмінності на рівні тенденції)**

Особистісні ресурси	Війна не вплинула		Війна вплинула		t-критерій Стьюдента
	Середнє	Ст. відх.	Середнє	Ст. відх.	
Диспозиційна вітальність	34,2	8,7	30,8	6,6	2,2*
Оптимізм	60,1	7,5	57,3	8,5	1,8 ^T
СЖО (загальний балл)	110,0	13,6	105,1	14,5	1,8 ^T
СЖО – процес	33,3	5,1	30,7	5,4	2,5*
СЖО – результат	28,8	4,5	27,0	3,7	2,4*
СЖО – локус контролю життя	33,0	4,9	30,9	5,6	1,9 ^T
Життестійкість – утягнутість	40,4	6,7	38,0	6,5	1,9 ^T
Задоволеність життям	24,3	5,4	21,8	5,6	2,3*
Совладання – самоконтроль	12,7	3,2	13,9	2,8	-2,1*
Совладання – планування	12,2	3,2	13,3	2,7	-2,0 ^T

Прим.: ^T - $p < 0,10$, * - $p < 0,05$, ** - $p < 0,01$.

Значущих відмінностей за життестійкістю, толерантністю до невизначеності, оптимізмом, самоефективністю, переважною більшістю копінгів, загальним балом осмисленості життя та деякими субшкалами СЖО між цими двома групами не виявлено, хоча в окремих випадках відмінності досягали рівня статистичної тенденції. Дані, наведені у табл. 2, дозволяють стверджувати про слабку пряму залежність оцінки впливу війни від особистісних ресурсів. Значущий зв'язок із визнанням впливу війни, і то на мінімально прийнятному рівні значущості 0,05, виявляють лише перемінні, що належать до ресурсів стійкості, тобто характеризують не способи реагування на несприятливі ситуації, а можливості особистості не реагувати на них. З ресурсів, пов'язаних з активним впливом на ситуацію, прямий зв'язок виявляє лише одна зі шкал тесту життестійкості, і то лише на рівні тенденції. Внесок особистісних ресурсів і суб'єктивної оцінки кризи у суб'єктивне благополуччя. Відповідно до поставлених завдань, було зроблене припущення, що особистісні ресурси не лише пов'язані із суб'єктивною оцінкою війни, але й визначають те, як ця оцінка позначиться на благополуччі (тобто виконують функцію опосередкування). Для перевірки цієї гіпотези на першому етапі факторизувались перемінні, які, згідно із теоретичною моделлю і попередніми дослідженнями особистісного потенціалу, може бути віднесено до особистісних ресурсів, такі як життестійкість, толерантність до невизначеності, осмисленість життя, оптимізм і самоефективність. Грунтуючись на

попередніх дослідженнях, було зроблене припущення, що на основі факторного аналізу може бути виокремлено єдиний фактор ресурсів особистості. За результатами виокремлено один фактор із власним значенням, що перевищує одиницю (2,5), який пояснював 50,0 % дисперсії, що на цьому етапі можна вважати достатнім для того, щоб використовувати його як інтегральний показник у подальшій обробці даних. З достатніми факторними навантаженнями (0,53-0,86 за модулем) до фактора входять оптимізм, осмисленість життя, життєстійкість, толерантність до невизначеності. Самоефективність входить до фактора із невеликим позитивним навантаженням (0,41), однак, дещо меншим, ніж прийнята межа у 0,45. На основі цих результатів було введено комплексну перемінну інтегрального ресурсу особистості (ІРО): при цьому факторні навантаження використовувалися для визначення ваги коефіцієнтів регресійного рівняння. Далі для залежної перемінної (задоволеність життям) здійснювався ієрархічний регресійний аналіз: на першому кроці до моделі як незалежну включено перемінну особистісних ресурсів; на другому до неї додавалася перемінна оцінки війни; на третьому – перемінна, що характеризує взаємодію між ними. У разі, якщо суб'єктивна оцінка кризи має власний (незалежний від особистісних ресурсів) внесок у дисперсію задоволеності життям, другий крок повинен приводити до значного збільшення відсотка пояснюваної дисперсії R^2 , а у разі, якщо має місце взаємодія перемінних – таке збільшення повинно відбуватися на третьому кроці. Як і очікувалося відповідно до ранніх даних, задоволеність життям пов'язана з особистісними ресурсами (табл. 3).

Таблиця 3

Зв'язок задоволеності життям з особистісними ресурсами

Особистісні ресурси	Задоволеність життям
Оптимізм	0,3507***
Життєстійкість	0,3872***
Планування	0,2484**
СЖО	0,6529***

Прим.: * - $p < 0,05$, ** - $p < 0,01$, *** - $p < 0,00$

На другому етапі аналізувалися внески особистісних ресурсів (ІРО) і суб'єктивної оцінки кризи у задоволеність життям. Для цього здійснювалась серія аналізів модерації – методу, заснованого на ієрархічному регресійному аналізі і який дозволяє оцінити внесок як окремих перемінних, так і взаємодії між ними [4]. Перемінна наявності/відсутності впливу війни за суб'єктивними оцінками кодувалася як 1 (є вплив) або 0 (немає впливу); і потім значення ІРО та перемінної суб'єктивної оцінки впливу кризи перемножувалися. У підсумку з'являлась вторинна перемінна, що характеризує взаємодію особистісних ресурсів і суб'єктивної оцінки впливу кризи. Однак отримані дані дозволяють припустити, що незалежно від цього, негативна оцінка респондентами впливу війни на їхнє життя може бути пов'язана зі зниженням задоволеності життям, хоча ці зв'язки досягають лише рівня тенденції (табл. 4). Внесок особистісних ресурсів і суб'єктивної оцінки війни у зміну задоволеності життям через рік. Метою цього етапу обробки даних було виявлення внеску особистісних ресурсів, суб'єктивної оцінки війни та їхньої взаємодії у те, яким чином змінюється задоволеність життям через рік після першого виміру. У порівнянні із попереднім етапом тут виникає додаткова складність: задоволеність життям – стабільна

характеристика, і їхній рівень при другому вимірі сильно корелює з їхнім рівнем при першому вимірі. Крім того, зміни у задоволеності життям можуть залежати не лише від їхнього рівня на початку дослідження, але і від взаємодії їхнього рівня на початку дослідження із суб'єктивними оцінками війни. Наприклад, поза будь-якою залежністю від особистісних ресурсів задоволених людей суб'єктивна оцінка ситуації як кризової не призводить до змін в їхньому благополуччі, а у людей незадоволених викликає ще більше різке зниження задоволеності. Тому, переходячи до операціоналізації конструктивних особистісних ресурсів і суб'єктивного благополуччя, слід зробити важливе застереження: оскільки зміни у рівні суб'єктивного благополуччя залежать від її вихідного стану, проводився додатковий статистичний контроль цієї перемінної з метою виявити незалежний від нього внесок особистісних ресурсів у зміни задоволеності життям.

Таблиця 4

Внесок оцінки ступеня сприйняття кризи у задоволеність життям: незалежний від особистісних ресурсів та опосередкований особистісними ресурсами: результати аналізу модерації

Перемінні у моделі	Залежна перемінна	
	Задоволеність життям	
	ΔR^2	B
Шаг 1 IPO	0,32**	0,57**
Шаг 2 IPO Оцінка війни	0,02 ^T	0,55** -0,12 ^T
Шаг 3 IPO Оцінка війни Взаємодія IPO та оцінки війни	0,01	0,41** -0,13 ^T -0,17
Общий процент объясняемой дисперсии R2	0.34**	

Прим.: ^T – $p < 0,10$, * – $p < 0,05$, ** – $p < 0,01$.

Для того, щоб врахувати внесок перерахованих додаткових чинників, кожен із двох виконаних аналізів модерації (для передбачення задоволеності життям) містив п'ять кроків. На першому кроці в аналіз включалася сама залежна перемінна, але при першому вимірі, тобто контролювалась залежність змін задоволеності життям від її рівня при першому вимірі. На другому кроці у модель додавалася перемінна суб'єктивної оцінки війни. На третьому – перемінна, що характеризує взаємодію суб'єктивної оцінки війни і залежної перемінної при першому вимірі (наприклад, добуток задоволеності життям при першому вимірі і суб'єктивної оцінки війни). Четвертий крок містив перемінну особистісних ресурсів, п'ятий – перемінну, що характеризує взаємодію особистісних ресурсів і суб'єктивної оцінки війни. Якщо особистісні ресурси опосередковують вплив суб'єктивної оцінки війни на зміну суб'єктивного благополуччя – незалежно від самої цієї оцінки і попереднього рівня благополуччя – п'ятий крок моделі повинен приводити до значного збільшення відсотка пояснюваної дисперсії R2. В обох випадках показники задоволеності життям при першому вимірі тісно пов'язані із показниками при другому вимірі (табл. 5). Після статистичного контролю цього ефекту, суб'єктивна оцінка війни не позначається безпосередньо на зміні благополуччя. Однак додавання до моделі взаємодії задоволеності життям і суб'єктивної оцінки війни призводить до збільшення відсотку пояснюваної дисперсії. Для кращої ілюстрації цього ефекту респондентів було поділено на групу із

високим і низьким початковими рівнями задоволеності: при високому рівні задоволеності суб'єктивна оцінка війни практично не позначається на подальших її змінах; тоді як при низькому початковому рівні задоволеності заява людини, що війна позначилася на її житті, призводить до зниження задоволеності.

Таблиця 5

Внесок оцінки війни у задоволеність життям і вітальність: незалежний від особистісних ресурсів потенціалу та опосередкований особистісними ресурсами (результати аналізу модерації)

Перемінні у моделі	Залежна перемінна	
	Задоволеність життям – замір 2	
	ΔR^2	β
Крок 1 Залежна перемінна (задоволеність життям) - замір 1	0,53**	0,72**
Крок 2 Залежна перемінна - замір 1 Оцінка війни	0,00	0,72** -0,02
Крок 3 Залежна перемінна - замір 1 Оцінка війни Взаємодія залежної перемінної - замір 1 та оцінки війни	0,00	0,67** -0,15 0,13
Крок 4 Залежна перемінна - замір 1 Оцінка війни Взаємодія залежної перемінної - замір 1 та оцінки війни Особистісні ресурси	0,01	0,68 -0,23 0,21 -0,09
Крок 5 Залежна перемінна - замір 1 Оцінка війни Взаємодія залежної перемінної - замір 1 та оцінки війни Особистісні ресурси Взаємодія особистісних ресурсів та оцінки війни	0,03*	0,75** -0,02 -0,07 -0,47* 0,45*
Загальний відсоток пояснюваної дисперсії R ²	0,57**	

Примітка: ^T – $p < 0,10$, * – $p < 0,05$, ** – $p < 0,01$.

Нарешті, на останньому етапі регресійного аналізу відзначається значне (хоча і невелике) збільшення відсотка пояснюваної дисперсії у прогнозуванні задоволеності життям. Для ілюстрації цього ефекту респондентів розділили залежно від рівня особистісних ресурсів за медіаною на дві групи: при низькому рівні особистісних ресурсів задоволеність життям через рік значно сильніше залежить від оцінки війни, ніж при високому його рівні. Більш того, при високому рівні особистісних ресурсів задоволеність життям при другому вимірі значно парадоксально вища у тих, хто вважає, що війна вплинула на їхнє життя. Суб'єктивні критерії та психологічні чинники оцінки впливу війни на власне життя: фільтруюча функція. Згідно з отриманими у межах першого виміру результатами, оцінка впливу війни пов'язана з уявленнями про зміни, що відбулися у професійній, фінансовій сферах, із можливостями відпочинку та самопочуттям однак, жоден із цих показників не визначає оцінку респондентами впливу війни повністю. Ці результати породжують питання про вибір критеріїв процесу оцінювання – у т. ч., в якій мірі оцінки залежать від особистісних ресурсів, – що є цікавим завданням подальших, особливо якісних, досліджень. Відповідно до першого

припущення, суб'єктивний висновок про наявність або відсутність впливу війни на життя людини не залежить від соціодемографічних чинників і лише у мінімальному ступені визначається особистісними ресурсами (значущі ефекти отримані щодо осмисленості власного життя як процесу і як результату). Проте, негативна оцінка впливу війни пов'язана з більш низькою задоволеністю життям і життєвою енергією. Іншими словами, було отримано слабкі свідчення на користь фільтруючої функції особистісних ресурсів, які вимагають подальшої перевірки у дослідженнях. При цьому можна припустити більш диференційований вплив особистісних ресурсів на оцінку ситуації: зокрема, більш високий рівень самоконтролю може сприяти більш уважному ставленню до війни, занепокоєнню з приводу її наслідків і превентивному подоланню.

Внесок особистісних ресурсів у динаміку суб'єктивного благополуччя при різній оцінці впливу війни: буферна функція. За результатами першого виміру, внески особистісних ресурсів та оцінки впливу війни виявилися відносно незалежними; значущого впливу взаємодії (тобто буферного ефекту) виявлено не було. Однак щодо динаміки суб'єктивного благополуччя через рік картина була іншою. Так, після статистичного контролю задоволеності життям при першому вимірі, задоволеність життям через рік залежала від співвідношення особистісних ресурсів і суб'єктивної оцінки війни: при низькому рівні особистісних ресурсів задоволеність життям через рік більше залежала від оцінки війни, ніж при високих особистісних ресурсах; більше того, при низькому рівні особистісних ресурсів визнання впливу війни на життя пов'язане з більш низьким рівнем задоволеності, тоді як при високому рівні – з більш високим. Іншими словами, як можна очікувати, за сприятливої у цілому ситуації особистісні ресурси не відіграють великої ролі, проте за несприятливої ситуації їхня вираженість виявляється істотним чинником, що впливає на психологічне благополуччя, що свідчить на користь гіпотези про буферну функцію особистісних ресурсів щодо задоволеності життям. Що стосується вітальності, то її рівень при другому вимірі залежав від особистісних ресурсів на початку дослідження – і цей ефект не опосередкований особливостями оцінки війни. Можна припустити, що зміни у рівні вітальності визначаються не врахованими у цій моделі чинниками (загальний підсумковий відсоток пояснюваної дисперсії – 30 %). Той факт, що ефекти, виявлені при аналізі модерації, є значущими, але невеликими (2-6 % дисперсії), робить необхідним обговорення питання про практичні наслідки отриманих результатів. Тут важливо врахувати, що численні дані про те, що і благополуччя, і поведінка людини багато у чому визначаються благополуччям і поведінкою у минулому, ніяк не сприяють розумінню того, яким чином і в яких випадках благополуччя і поведінка усе-таки змінюються. У цьому сенсі навіть невеликі зміни у моделі уточнюють розуміння власне психологічної структури цих змін і дозволяють припускати можливі шляхи допомоги у стресогенних ситуаціях.

Таким чином, згідно з отриманими даними, гіпотеза про зв'язок вираженості особистісних ресурсів із суб'єктивною оцінкою впливу війни підтверджується лише частково. Значущий прямий зв'язок із цією оцінкою виявляє лише переживання осмисленості власного життя. Гіпотеза про зв'язок динаміки психологічного благополуччя із показником вираженості особистісних ресурсів підтвердилася стосовно показника задоволеності життям. Серед респондентів, які відчули вплив війни, психологічне благополуччя респондентів із високими показниками особистісних ресурсів не змінилося із плином часу у порівнянні з тими, у кого показники особистісних ресурсів виявились низькими.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Данилюк І., Предко В., Трайно Р. Характеристика основних структурних проявів життєстійкості особистості в умовах війни. *Проблеми гуманітарних наук. Психологія*, 2023. № 51 С. 46–52. <https://doi.org/10.32782/2312-8437.51.2023-1.6>
2. Кобець О., Кузьменко Ю. Особисті ресурси як чинники підтримання психологічного благополуччя в умовах екзистенційних загроз. *Вісник Національного університету оборони України*, (2022). № 66 (2), С. 43–49. <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2022-66-2-43-49>
3. Макаров О. В. Функції особистісних ресурсів у ситуації загрози благополуччю (екзистенційної загрози) і у ситуації досягнення цілей (в процесі трудової діяльності). *І Всеукраїнська науково-практична конференція «Людина у війні: психологічна стійкість, травма, відновлення», присвяченій пам'яті офіцера, психолога Сергія ЧУМАКА, Хмельницький, НА ДПСУ, 23 грудня 2025 року*. С. 294–297. URL: <https://dspace.nadpsu.edu.ua/handle/123456789/5692> (дата звернення: 12.01.2026).
4. Field A. Reliability analysis. In: Field, A., Ed., *Discovering Statistics Using spss*. 2nd Edition, Sage, London, Chapter 15, 2005.

REFERENCES

1. Danyljuk, I., Predko, V., Trajno, R. (2023). Charakterystyka osnovnyh strukturnyh projaviv zhyttjestijkosti osobystosti v umovah vijny [Characteristics of the main structural manifestations of individual resilience in war conditions]. *Problemy gumanitarnyh nauk. Psihologija*, 51, 46–52. <https://doi.org/10.32782/2312-8437.51.2023-1.6> [in Ukrainian].
2. Kobec', O., & Kuz'menko, Ju. (2022). Osobysti resursy jak chynnyky pidtrymannja psyhologichnogo blagopoluchchja v umovah ekzystencijnyh zagroz [Personal resources as factors in maintaining psychological well-being in conditions of existential threats]. *Visnyk Nacional'nogo universytetu oborony Ukrai'ny*, 66 (2), 43–49. <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2022-66-2-43-49> [in Ukrainian].
3. Makarov, O. V. (2025). Funkcii' osobystisnyh resursiv u sytuacii' zagrozy blagopoluchchju (ekzystencijnoi' zagrozy) i u sytuacii' dosjagnennja cilej (v procesi trudovoi' dijal'nosti) [Functions of personal resources in a situation of threat to well-being (existential threat) and in a situation of achieving goals (in the process of work)]. *I Vseukrai'ns'ka naukovo-praktychna konferencija «Ljudyna u vijni: psyhologichna stijkist', travma, vidnovlennja»*, prysvjachenij pam'jati oficera, psyhologa Sergija ChUMAКА, Hmel'nyckyj, NA DPSU [in Ukrainian].
4. Field, A. (2005). Reliability analysis. In: Field, A., Ed., *Discovering Statistics Using spss*. 2nd Edition, Sage, London, Chapter 15.

Стаття надійшла до редакції 28.01.2026 р.

Прийнята до друку 07.03.2026 р.

Опубліковано 28.03.2026 р.

This work is licensed under a Creative Commons License Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY-4.0).